

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENE

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cekovni račun Ljubljana številka 10.650 in 10.349 za inzerate.

Uprava: Kopitarjeva ulica številka 6.

Resnica ne umrje

Spomin najbolj ginjivega dejstva krščanske zgodovine obhajamo danes, ustanovitve zakramenta sv. Rešnjega Telesa, ki je bilo za nas darovano, da bi bil odpuščen naš dedni greh in da bi po vsej življenjski poti v krščanski ljubezni in miru večnosti namenjeno življenje. Novo zapoved je dal Zveličar tega dne svojim učencem, da bi se med seboj ljubili tako, kakor jih je on ljubil. »Po tem bodo vsi spoznali, da ste moji učenci, ako boste imeli ljubezen med seboj.« V tej ljubezni moramo iti do zadnjega, njej vse žrtvovati, njej in njenim zapovedim vse drugo zapostavljati. »Večje ljubezni nima nihče, kakor je ta, da kdo dá svoje življenje za svoje prijatelje.« In potem je Gospod opravil svojo zadnjo veliko molitev na zemlji, da bi vsi kristjani bili eno, da tako svet spozna, da ga je poslal sam Bog, njegov Oče, ki jih enako ljubi od vekomaj, kakor ljubi njega. »In razodel sem jim svoje ime in jim ga bom še razodeval, da bo ljubezen, s katero si me ljubili, v njih in jaz v njih.« S temi besedami je Zveličar odkril vso globino in ves pomen krščanske vere, ki jo je prinesel svetu.

Z globoko žalostjo se moramo spričo današnjih dogodkov na svetu vprašati, ali naše življenje, naša osebnost in javna dejanja, obnašanje in postopki družbe, ki se imenuje krščanska, odgovarjajo naukom, ki jih je krščanskemu občestvu izpotočil na zadnji večerji kot svoj zakon Jezus Kristus? Kadar vlada med narodi zunanji mir, kadar njihovo medsebojno in njihovo mednarodno sožitvenje poteka, kakor pravimo, normalno in je njihova delavnost usmerjena v ustvarjanje splošno koristnih gmočnih dobrin in kulturnih vrednot, se naša javna vest navadno ne oglašuje, ker spričo pozitivnih sadov svojega dela in truda pozabljamo na negativne stvari, ki jih dobre odtehtajo, čeprav bi spričo marsikaterega pojavi, ki razodeva pod površino skriti moralni in socialni nered mirnih časov, bilo vredno, da se ob njem zamislimo, ali je res vse prav in dobro ali ne. Kadar se pa, kakor danes, ves politični ustroj držav polomi, kadar odpovejo vse pravstvene in pravne zavore, kadar z vso silo izbruhne v človeku žival z vsemi svojimi sovražnimi in rušilnimi nagoni, takrat se mora družba, če ni še izgubila zadnje sledi svoje omike, krščanske vesti in čuta za splošni blagor človeštva, zgroziti ob posledicah vseh tistih političnih in socialnih krivic, mednarodnih zvižaj in prevrat, gospodarskega izkoriščanja v velikem slogu, tlačenja širokih ljudskih slojev ali celih narodov in drugih podobnih metod vladanja, ki se desetletja in desetletja skrivajo večkrat tudi pod lepimi imeni kakor so diplomacija, nacionalno blagostanje in politična enotnost, potreba po razširjanju civilizacije med manj omikanimi plesemi itd. itd. In ko se izkaže, da sporov, ki nastajajo v posameznih državah samih ali med različnimi državami in narodi samimi zaradi neprestanih »malih« in »manjših« krivic, ki narastejo poglagoma v veliko in grožnjo nevarnosti, ni mogoče rešiti v duhu mirne in prijateljske razprave in sprave ter medsebojne vzajemnosti, ampak se je treba zateči k meču — takrat se zastavlja vsemu človeštvu, izpovedujočemu krščansko vero, usodno vprašanje, ali je res še krščansko?

Mogoče se je to vprašanje zdelo manj pereče v časih, ko civilizacija, tehnika in znanje niso bile še na taki stopnji, da bi nujale človeštvu taka in toliko sredstva uničevanja nasprotnika, kakor danes, ko smo dospeli do tega, da smo postali tem krutejši, tem brezobzirnejši in npravnstveno brezčutnejši, čim bolj smo izobraženi in čim bolj smo na vseh področjih razumske delavnosti napredovali. In tako je vojna s sodobnimi sredstvi postala pravo medsebojno iztrebljanje narodov, kakor je bilo v kameniti, bronzasti in železni dobi in med plesemi in prašumah. Da se zlomi moralna energija nasprotnika, pobijajo letala nevojajoče se starce, ženske in otroke daleč v zaledju, rušijo imovino ter splošno dobrino v ogromnih izmerah in širijo smrtni strah pa pobitost duha. V vojno se siloma potegnje nevojajoče države, da žrtvujejo svojo kri in svoje premoženje za tuje koristi, če pa se jim posreči, da se te največje nesreče ubranijo, uničujeta vojujoči se stranki njihove gospodarske dobrine, ki plovejo po morjih ali pa jih drugače oškodujejo po blokadi, v kateri ni nobenemu mar zapisanih mednarodnih pravil. Mali narodi, ki se nočejo ukloniti sili, se pohodijo, druge žrtvujejo »višjim političnim interesom« bodisi zaradi preračunanih načrtov v bodočnosti, bodisi iz strahu; o kakšni npravnstveni dolžnosti pomagati slabšemu, ni nobenega govora; nič se ne stori, naj bi bilo še tako sveta zahteva človečnosti, človečanske solidarnosti in mednarodne pravice ter poštenja, če ni v korist enega ali drugega. Lastna korist je edino merilo take diplomacije, ozir na blagor drugega bi bil otročja bebasto čustvenost, zasledovanje te koristi z vsemi sredstvi, naj bodo še tako nečloveška, je vrhovni zakon take »morale«. Komaj je poteklo sedem mesecev vojne, že imamo brez števila zgledov.

In to po dvatisoč letih, odkar se oznanja krščanska blagovest in sto eninpetdeset let po proglasitvi človečanskih svobodščin! Ali naj kristjan spričo tega obupa? Ne! Prav tistega večera pred dva tisoč leti, ko je Zveličar dal svojim učencem zapoved medsebojne ljubezni, je obenem napovedal Judovo izdajstvo, svoje trpljenje in smrt pa usodo svojega mirovnega oznanila sploh. Petru, ki mu je prisegel, da ga nikoli ne bo zapustil in da bo dal življenje zanj, če bi bilo treba, je rekel: »Življenje daš zame? Resnično, resnično, povem ti: Ne bo petelin zapel, dokler me trikrat ne zatajiš.« Govoril je o mladikah trte, ki ne rode sadu in bodo zato vržene v ogenj, in o tistem svetu, ki bo Kristusu in njegovemu evangeliju ostal do konca sovražen ter bo preganjal njegove učence in njegovo občestvo. Napovedal je smrt, mučeništvo in preganjanje oznanjevalcev njegove besede —

Daladier je odstopil

Francosko javno mnenje zahteva odločnejšo politiko in zato mora biti sestavljena nova vlada — Prvi je dobil mandat za sestavo vlade bivši finančni minister Paul Reynaud, ki je desničar

Značilno glasovanje

Pariz, 20. marca. t. Po tajni seji v noči od torka na sredo v poslanski zbornici je sledilo glasovanje o zaupnici Daladierovi vladi. Glasovalo je za vlado 230 poslancev, en poslanec je bil proti vladi, toda glasovanja se je vzdržalo 300 poslancev. Zaradi tega izida glasovanja je Daladier uvidel, da parlament ne odobrava več njegove politike, narkar se je odločil, da skliče sejo ministrskega sveta in da ji predloži odstop cele vlade.

Takoj nato je začel predsednik Lebrun s konsultacijami in je bil sprejet pri njem najprej predsednik senata Jeanneney, za njim pa predsednik parlamenta Herriot.

Javno mnenje zahteva odločnejšo politiko

Pariz, 20. marca. t. Havas. Politični krogi poudarjajo, da pomenjajo dogodki v francoski zbornici to, da želi vsa Francija, da bi se naj okrepi vodstvo sedanje vlade in da bi se francoska vlada postavila na prav tako odločno stališče, na katero se je postavila angleška vlada. Angleško stališče je včeraj točno podal v svojem govoru predsednik angleške vlade Chamberlain. Uspehi napad angleških letal na nemški otok Sylt dokazuje, da Anglija prav resno misli preiti na odločno vojno udejstvovanje.

Vsi ti dogodki pa naj dokažejo, kako se zaveznikom zdijo smešne vse vesti o tem, da je prišel čas za mirovna pogajanja in da lahko kdo posreduje za konec vojne v tem smislu, da bi zavezniški morali odstopiti od ciljev, ki so si jih zastavili.

Več kot polovico francoskih poslancev se je ponoči vzdržala glasovanja, ko je predsednik vlade zahteval zaupnico. Toda ti poslanci se niso vzdržali zato, da bi se postavili proti sedanjemu predsedniku vlade Daladieru ali pa njegovim sodelavcem. To glasovanje dokazuje samo to, da si francoski parlamentarji žele, da bi vojno udejstvovanje doseglo višje.

Ta ugotovitev je zelo važna zaradi tega, ker je javno mnenje postajalo utrujeno zaradi raznih nejasnih namenov, ki so se širili v zvezi s stališčem zaveznikov. To je bilo potrebno tudi zaradi tega, da je predsednik italijanske vlade Mussolini lahko na sestanku na Brennerju prepričal Hitlerja, da bi bila vsaka mirovna ofenziva obsojena na neuspeh.

Angleški parlament je že jasno odgovoril na vse te domneve, ko je včeraj odobril vladno politiko po tako odločnem Chamberlainovem govoru. Temu govoru pa je sledil veliki angleški letalski napad na otok

Sylt; ta napad je vsekakor največji vojni dogodek v zraku po začetku sedanje vojne.

London, 20. marca. t. Reuter. V Londonu so prepričani, da se bo kriza francoske vlade razvijala tako, da se bo odločnost Francije v vojaškem oziru še okrepila. Francija bo vojno nadaljevala še z večjo odločnostjo.

Snočnje glasovanje v francoskem parlamentu je treba razlagati tako, da je francosko javno mnenje nezadovoljno s tem, kako se je dosedaj razvijala vojna. Francosko javno mnenje namreč ne razume, zakaj zavezniški hitreje ne posegajo v razvoj vojne.

Odločnejša politika nove francoske vlade bo gotovo vplivala na angleško vladno politiko in na angleško mnenje o razvoju nadaljnjih vojni operacij.

Pariz, 20. marca. t. Havas. Daladier se je popoldne sestel s predsednikom zbornice Herriotom.

Odločnejša politika nove francoske vlade bo gotovo vplivala na angleško vladno politiko in na angleško mnenje o razvoju nadaljnjih vojni operacij.

Pariz, 20. marca. t. Havas. Daladier se je popoldne sestel s predsednikom zbornice Herriotom. Predsednik republike Lebrun je popoldne sprejel finančnega ministra Paula Reynauda.

Paul Reynaud sestavlja novo vlado

Pariz, 20. marca. t. Reuter. Predsednik republike Lebrun je dal mandat za sestavo nove vlade dosedanjemu finančnemu ministru Paulu Reynaudu.

Thyssen ostro napada sedanjo Nemčijo

Buenos Aires, 20. marca. t. Havas. V glavnem mestu Argentine izhaja nemški dnevnik »Argentinisches Tageblatt«. Ta list objavlja danes odprto pismo velikega nemškega industrijalca Thyssena, ki je zbežal v Švico in se ni maral vrniti v Nemčijo, dasi je prejel več zagotovil od samega Hitlerja.

V tem odprtem pismu izjavlja Thyssen, da Hitler ne priznava nobenih stvarnih in osebnih resnic.

Prav tako Hitler ne bo držal besede, ki jo je dal Sovjetski Rusiji, kajti pred kratkim je Hitler boljševezem še primerjal s »sodomizmom«.

Nato poudarja Thyssen, da si nemški narod ne

Radikali so že izglasovali zaupnico Daladieru

Pariz, 20. marca. t. Popoldne je dosedanjí vladni predsednik Daladier sklical na skupno sejo radikalne poslancev in senatorje. Prišlo jih je mnogo in Daladier je govoril na tem sestanku poldrugo uro in branil svoje dosedanje delo. Razložil je tudi, zakaj je odstopil.

Radikalni socialisti so že začeli s svojim partizanstvom in so izglasovali soglasno zaupnico Daladieru. To glasovanje je seveda naperjeno proti Paulu Reynaudu. Radikalni socialisti so tudi zahtevali, da naj se takoj objavi zapisnik o nočni tajni seji francoskega parlamenta.

Ko je Paul Reynaud zapuščal elizejsko palačo, je izjavil časnikarjem, da upa, da bo lahko jasno odgovoril predsedniku republike jutri popoldne. Verjetno je, da radikalni socialisti Reynaudu ne bodo olajšali njegovega dela za sestavo nove vlade.

Pariz, 20. marca. t. Reuter. V Parizu izjavljajo, da se razume samo po sebi, da bo Paul Reynaud sestavil samo vlado »nacionalne unije«. V vladi bodo zastopane stranke na levi do Bluma in vse stranke desnice. Daladier pa ne misli vstopiti v Reynaudovo vlado in to tudi ne tedaj, če bi mu Reynaud ponudil vojno ministrstvo.

želi diktature; te diktature ne sme izvajati nad nemškim narodom nikdo, niti kakšna stranka, niti armada. Mi Nemci ne maramo, da bi naša mladina stalno bila v uniformah, prav tako pa smo proti policiji, kakor jo izvaja Gestapo in proti koncentracijskim taboriščem. Nasilje ne sme nadomestiti veselja do življenja. Thyssen zaključuje svoj članek z željo, da se naj ustanovi nova Nemčija na zvezni podlagi, ki naj bo tako urejena, kakor je danes Švica. V Evropi se naj izvede razorožitev in nikdo naj več ne hlepi po maševanju ali po zmagah.

Nemčija je vojno že izgubila, kajti Nemčija si ne more dovažati dovolj hrane in surovin. Še car ima Nemčija prav tako dobre tehnične strokovnjake kakor zavezniški, toda tem strokovnjakom bo kmalu zmanjkalo surovin za obdelovanje.

Sv. oče predsedniku poljske republike

Pariz, 20. marca. AA. Pat: Predsednik poljske republike Rackijewič je poslal sv. očetu brzojavno čestitko za obletnico njegovega kronanja. V odgovoru na to pozdravno brzojavko, je poslal papež Rackijewiču brzojavko naslednje vsebine:

Srečni smo, ko slišimo v Vaših željah glas zmerom verne in krščanske Poljske. Ponavljamo svoje molitve in vam pošiljamo najtoplejša želja za vašo ulaho in vaš pričetje o očetovski ljubezni do Poljske in do Vas Ekszellenca. Poljski in vam pošiljamo svoj apostolski blagoslov.

Finančni sporazum med Italijo in Romunijo

Bukarešta, 20. marca. t. Havas: Med Italijo in Romunijo je bil danes podpisan finančni sporazum, ki ureja odnos lire do leja v klirinškem prometu. Po novem sporazumu bi Italija želela dobivati letno 800.000 ton romunskega petroleja, toda romunska vlada se v tem oziru še ni mogla obvezati in bo zato o izvozu petroleja sklenjen kmalu nov dogovor.

Govor predsednika bolgarske vlade

Bolgarija želi ostati nevtralna

Sofija, 20. marca. AA. Bolgarska telegrafična agencija: Včeraj je po govoru poslanca Janeva, ki je naglasil enodušnost vseh poslancev glede zunanje politike, kar se je dokazalo posebno o priliki debate o adresi na prestolno besedo, spregovoril predsednik vlade Filov, ki je naglasil izredno naloge sedanjega zasedanja sobranja glede konsolidacije sedanjega političnega stanja.

Filov se je izjavil za progresiven parlamentaren sistem v okviru ustave. Z ozirom na izredni čas je Filov naglasil potrebo, da se obnovi prestiž parlamenta. Zato je potrebno reševanje socialnih problemov. Potem ko je ugotovil, da se glavni problem bolgarske vasi nahaja v kulturnem in gospodarskem pospeševanju kmečkega prebivalstva, je Filov obrazložil vprašanje razmejitev zakonodajne in izvršilne oblasti. Izjavil je, da se bo načelo, ki se sedaj izvaja tudi v bodoče ohranilo. Filov je naglasil, da sedanji način uprave v Bolgariji predstavlja gotovo novost na svetu. V zvezi s tem

je dejal, da je v zgodovini več primerov, ko je Bolgarija postavila nova načela glede uprave.

Zadnja sprememba vlade ni prinesla nobene spremembe splošne politike države. Glede zunanje politike je Filov dejal, da politika, ki jo vodi bolgarska vlada predstavlja v resnici politiko miru in nevtralnosti. To politiko odobrava enodušno ves bolgarski narod ter se bo zato v bodočnosti nadaljevala popolnoma iskreno. Vlada je globoko prepričana, da odgovarja edino taka politika interesom bolgarskega naroda ter bo skušala zato v duhu miroljubnih sporazumov rešiti na najboljši način vprašanja, ki zanimajo Bolgarijo. Na žalost je dejal Filov, ohranitve te politike ne odvisi izključno od nas, toda storili bomo vse, kar bo v naši moči, da ohranimo mir in nevtralnost Bolgarije. Nato je naglasil Filov enodušnost, s katero je s branje podpiralo stremjenja ter dejal, da bolgarska vojska ne bo nikoli podpirala tujih interesov.

Sovjeti proti skandinavski obrambni zvezi

Moskva, 20. marca. t. Havas. Sovjetska uradna tiskovna agencija objavlja izjavo, v kateri pravi, da so inozemski listi prinesli vesti iz Moskve, češ da ne bi Sovjetska Rusija imela prav ničesar proti obrambni pogodbi skandinavskih držav, dasi bi bila v tej pogodbi določba, ki bi poročitovala finske meje proti Sovjetski Rusiji. To poročstvo bi naj imelo vojaški značaj.

Sovjetska vlada mora izjaviti proti temu, da te vesti o sovjetskem stališču niso resnične. Tako obrambna vojaška zveza med skandinavskimi državami bi bila proti Sovjetski Rusiji in bi bila tudi proti določbam mirovne pogodbe, ki je bila v Moskvi podpisana dne 12. marca. Da bi pogodba resnično imela protisovjetsko ost, se vidi tudi iz govora predsednika norveške zbornice Hambra.

Stockholm, 20. marca. t. Reuter. Ko je švedski zunanji minister Günther izvedel za izjavo sovjetske vlade, ki jo je objavil »Tass«, je izjavil, da sloni ta izjava najbrž na nepravilnem razumevanju dosedanjega poteka pogajanj za skandinavsko obrambno pogodbo. Ta pogodba bo imela samo obrambni pomen.

preganjanje, ki se nikoli ne bo nehalo, ampak se bo od časa do časa vedno ponovilo. Vera v resnico in pravico božjo bo vedno združena z največjimi žrtvami, sovraštvo proti njej ne bo zamrlo, vedno bo treba zanj trpeti in umirati, vedno se bo treba zanj boriti. »Ne prosim,« je molil Kristus tistega dne k večnemu očetu, »da bi jih vzal s sveta« — njegove učence in slednike namreč — ampak oni bodo morali živeti in se za krščansko resnico boriti — »posveti jih z resnico« — oni pa naj se zanj žrtvujejo — »kakor se jaz zanje darujem.«

To je krščansko oznanilo: borba za resnico vedno do konca vekov. Vedno bodo laž, krivica in prevara tej resnici nasprotovale. Triumfom resnice bodo sledili porazi, porazom triumfi pa zopet porazi. Toda umrla resnica ne bo, po vsaki noči bo vstala še svetlejša. Družba je danes zopet kakor zamrla krščanskemu čutu in smernicam življenja, toda krščanska resnica živi, kakor vedno, in po strahovitih razdejanjih, ki se bodo še kopčila, bo zablistela narodom kot edina rešitev. In naj pride potem še kar koli. Kristus je večn.

Reševanje ozaljskih žrtev iz Kolpe

Nov usad bi bil skoraj povzročil novo nesrečo. — V vodi so še trupla

Karlovac, 20. marca. b. Danes popoldne so prišli semkaj odposlanci zagrebskega ravnateljstva ravnatelj inž. Sorak ter njegov namestnik, s istim vlakom pa sta prispela tudi potapljača Ivan Rakic ter Josip Stefanec ter nekaj častnikov. Z dvigalom so odstranili drugi vagon ter ga odvezli s dale. Tako sta na mestu poleg lokomotive ostala še dva vagona, eden v vodi, drugi pa na obali. Delavci so od ranega jutra s polno paro odkopavali lokomotivo, ki se je z enim delom zarila precej globoko v zemljo. Odmetali so nekaj sto kubičnih metrov zemlje, tako da bodo lokomotivo lahko najpogostje do jutri prevrgli tako, da ne bo grozila nevarnost, da bi se zavalila v vodo. To je važno tudi zaradi tega, ker vsi smatrajo, da morajo pod lokomotivo biti tudi žrtve, na kar kaže tudi neprijeten duh, ki se širi izpod lokomotive.

Pri današnji preiskavi so našli nekaj delov obleke, za katere pa niso mogli ugotoviti, komu pripadajo. Doslej so železničarji delavci preiskali, kolikor so mogli, prostor med lokomotivo in vagoni tretjega razreda, ki se nahajajo na obali poleg lokomotive. Domnevajo, da morajo biti tudi tukaj žrtve. Točna preiskava pa ni dovedla do nobenih uspehov. Prav tako so preiskali vagon poleg lokomotive, ki je povsem na obali. V njem so našli le ostanki obleke in razno prtljago neznanih potnikov. Ta vagon je prav tako zelo močno poškodovan in so od njega odletela vsa kolesa. Pomočnik prometnega ministra inž. Matko Schneller je odredil, da se na čiščenju proga odsej dela noč in dan. Tudi preteklo noč so delavci delali ob acetilenskih žarometih.

Danes popoldne je prišel v Ozalj tudi brat pogrešanega Josipa Pečnika, trgovskega potnika trdke Bregar & Krek. Po naročilu knjige, ki so jo našli, eklepajo, da je tudi on postal žrtev nesreče, čeprav njegovega trupla doslej še niso našli. Prav tako je prispela danes v Ozalj Ana Benic iz Karlovca, ki tudi pogreša svojega moža, ki je potoval s tem vlakom v Ljubljano. Tudi o njem doslej še ni nobenega sledu.

Danes, nekaj pred poldnem je zopet prišlo do novega usada. Radovedni ljudje so se začeli v velikem številu zopet zbirati nad krajem katastrofe na progi. Naenkrat je zopet zagrmel del pečine v loku proti progi, kjer so stali ljudje. K sreči so vsi pravočasno odskočili, skala pa se je zadržala na pobočju, vendar pa je povzročila velik strah med prisotnimi. Takoj so prepovedali vsak dostop radovednežem nad krajem nesreče.

Delavci so danes popoldne med lokomotivo in prvim vagonom našli robec in pa možki čevlji. Ni znano, komu ta čevlji pripada, ni pa izključeno, da pripada pogrešanemu dijaku Marjanu Gorisku iz Bakra. Tudi potapljači so nadaljevali popoldne svoje delo ter ponovno raziskali dno reke in razbitine vagona, ki leži v vodi. Danes je bil v vodi drugi potapljač Josip Stefanec, ki je delal po navodilih svojega starejšega tovariša Rakica. Prvič se je Stefanec držal 20 minut na dnu reke, nato pa je delo opustil in izjavil, da je raziskovanje notranjosti vagona nemogoče in zvezano z veliko nevarnostjo, ker se na razbitinah vagona nahaja mnogo kamenja. Potapljač pa je ugotovil, da je na dnu reke mnogo razne obleke in čevljev, ni pa našel trupel. Pri ponovni preiskavi je ostal v vodi skoraj pol ure ter ugotovil, da je vagon popolnoma preobrnjen. Izpod tega vagona je videl večji kovček, nekaj čevljev in še razno drugo prtljago. Na vsem tem je bilo mnogo kamenja in zaradi tega ni mogel teh stvari prinesiti ven.

Popoldne je prišla iz Ozlja sodna komisija iz Karlovca, v kateri so državni tožilec dr. Milan Devčić, sodni zdravstveni strokovnjak dr. Janko Jambrík, en sodnik in zapisničar. Ob 4 popoldne je bila izvršena obdukcija doslej najdenih trupel. Železniško osebje, ki je spremljalo vlak, je bilo danes ponovno zaslano ter je izjavilo, da je bilo v vagonu, ki je pod vodo, okrog 40 potnikov, med njimi tudi žene in otroci. Ni pa znano, kdo se je rešil in kdo ne. Potapljači skrbno nadaljujejo svoje delo, ki pa je silno težko, ker je nevarnost, da se kamenje poleg lokomotive ne zruši na potapljača, če bi skušal kak predmet izvleči. Tudi dviganje lokomotive je združeno z velikimi težavami, ker je nevarnost, da popolnoma zdrkne v vodo, s čimer bi se delo

še bolj zavleklo. V samem vagonu so našli potapljači tudi manjši hubertus plašč, v katerem je bil robec, namazan s črnolom. Tudi ta predmet je bržkone pripadal Marjanu Gorisku. Dalje so potapljači našli zimski delavski plašč, nove hlače, telovnik, pokrov od kovčega in zapечатeno steklenico s pijačo. Potapljač je pozneje ugotovil, da je pod vagonom truplo, ki pa ga ni mogel rešiti izpod vagona. Prav tako je tam nekaj čevljev in plaščev. Potapljača sodita, da mora biti še več trupel pod razbitinami vagona, zlasti pa v notranjosti vagona, vendar pa jih ni mogoče videti zaradi motne vode. Upoštevati pa je treba tudi, da so številne obleke, ki so jih potapljači našli v vodi, izpadle tudi iz razbitih kovčegov in raztrganih zavojev.

Zaradi te katastrofalne prometne nesreče je promet na progi Novo mesto—Karlovac še vedno omejen ter se vrši s prestopanjem, tovrstni promet pa je popolnoma ustavljen. Ta promet se lahko vrši samo čez Metliko in čez Trebnje proti Sevnici.

Prvič po 15 letih je stopil v funkcijo težak

Kneinja Olga za pomoč siromakom

Belgrad, 20. marca. AA. Nj. kr. Vis. kneinja Olga je sprejela 19. t. m. ob 17.30 v Belem dvoru člane akcijskega odbora za zimsko pomoč: gospo Vero Perović, soprogo kr. namestnika, go. Vero Gjuričič, soprogo predsednika belgrajske občine, go. Olgo Ilić, soprogo senatorja Vlada Ilića, Vojina Gjuričiča, predsednika belgrajske občine ter tajnika odbora dr. Relijo Aranitovića.

Nj. kr. Visočanstvo je izrazilo veliko zadovoljstvo nad letošnjim velikim uspehom plesa za zimsko pomoč ter se toplo zahvalilo vsem, ki so k temu uspehu pripomogli. Nj. kr. Vis. kneinja Olga je z največjo pozornostjo poslušala poročila članov odbora o njegovem delu v letošnji zimi, ki je imelo tako glede zbrane denarja kakor glede pomoči revežem večji uspeh kakor prejšnja leta.

Odbor je poročal tudi o želji, da se delo akcijskega odbora še bolj razširi, ter je bilo sklenjeno,

da se zgradi stalne kuhinje za zimsko pomoč. Poslopija bi zgradila belgrajska občina na svojih zemljiščih. Letos naj bi se zgradil samo del poslopija s centralnim skladiščem, nakar bi se začele graditi še druge zgradbe ter centralna kuhinja za prehrano siromakega prebivalstva Belgrada.

Vprašanje zgraditve tega kompleksa hiš, ki bi veljalo okoli 12 milijonov din, je odvisno od materialnih sredstev občine in pomoči, ki bi jo odbor dobil na drugih mestih.

Nj. kr. Vis. kneinja Olga je izrazila željo, da se akcija za preskrbo siromakov, ki jo vrši odbor za zimsko pomoč, tako v Belgradu kakor v drugih mestih države, razvije do najvišje stopnje, tako da bi lahko nudila v vsakem potrebnem primeru največjo pomoč.

Sklepi zagrebske uradne ankete

Likvidacija SUZOR-ja naj se izvede

Zagreb, 20. marca. b. Danes dopoldne je bila anketa za likvidacijo SUZOR-ja, na kateri je bila sprejeta naslednja resolucija:

Navzočni predstavniki ustanov za socialno zavarovanje na področju banovine Hrvatske, predstavnik hrvatskega nacionalnega sindikata in Zveze hrvatskih gospodarskih namestencev ter predstavniki delavskih zborskih v Zagrebu so na konferenci soglasno sprejeli naslednji sklep:

Sestavljena je že uredba za teritorialno in premoženjsko razmejitev SUZOR-ja na področju banovine Hrvatske ter določena samostojnost socialnega zavarovanja za to banovino. Banska oblast je

že poverila to delo svojim strokovnjakom na socialno željo hrvatskega delavstva in nameštstva ter ga bo rešila na zadovoljstvo delavstva in vsega naroda. Po temeljitom razmotrivanju obstoječih predlogov, ki so jih izročili predstavniki socialnega zavarovanja, smatramo za potrebno nujno rešitev tega vprašanja v smislu že obstoječega načrta v smeri likvidacije SUZOR-a. Iz zgoraj omenjenih razlogov se čuti neobhodna potreba organizacije socialnega zavarovanja na področju banovine Hrvatske po do sedaj pridobljenih izkušnjah in je potrebno, da se čimprej prične s tem delom v korist vsega hrvatskega delavstva in nameštstva.

Aca Stanojevič spet bolan leži v niškem sanatoriju

Belgrad, 20. marca. m. Vodja radikalnega glavnega odbora g. Aca Stanojevič, ki se je pred kratkim zdravil v sanatoriju dr. Petkovića, se je v soboto na svojem domu v Knjaževcu z jedjo pokvaril želodec ter so se pri njem pojavili lažji znaki zastrupljenja. Zato so njegovi prijatelji 87 letnega Stanojeviča prepeljali v Niš v Petkovičev sanatorij, kjer je pod skrbno zdravniško nego. Zaradi ponovne oboletosti šefa radikalnega glavnega odbora so odpotovali v Niš Miša Trifunović, Krsta Miletić in Miša Protić.

Miša Trifunović je častnikarjem izjavil, da se je zdravstveno stanje Stanojeviča zboljšalo in da bo čez nekaj dni lahko odšel na oddih v Niško banjo. To so potrdili častnikarjem tudi zdravniki. Po njihovi izjavi Stanojevič optimistično gleda na stanje svoje bolezni. Zaradi preostalih bolečin je Aca Stanojevič zelo oslabil ter danes sploh ni hotel poizkusiti predpisane hrane in so ga zato morali umetno hraniti. Zato so zdravniki, katerim je zapužano zdravljenje Stanojeviča, poklicali v Niš znanega internista dr. Močanina.

Prvak glavnega odbora Krsta Miletić je popoldne iz Niša odpotoval v Belgrad, da obvesti o stanju Stanojeviča druge člane glavnega odbora. Miša Trifunović je ostal še nadalje v Nišu. Poleg razgovorov s svojimi političnimi pristajali, je imel danes dva sestanka s senatorjem ing. Milanom

Joksimovićem, osebnim prijateljem g. Cvetkovića. Po njunem drugem sestanku sta se oba odpravila v dr. Cvetkovičev sanatorij, kjer sta obiskala obolelega Stanojeviča.

Politični krogi sodijo, da sta Trifunović in Joksimović govorila tudi o združitvi radikalov.

Miren politični dan v Belgradu

Belgrad, 20. marca. m. V včerajšnjih številnih sestankih, ki so bili v predsedništvu in podpredsedništvu vlade v glavnem zaradi izdelave proračunskih dvanaestst in rešitve vprašanj finančne samostojnosti banovine Hrvatske, je bil današnji dan v Belgradu zelo miren. Podpredsednik vlade g. dr. Maček je sredi odpotoval v Zagreb, kjer bo ostal čez velikonočne praznike. Z njim je odpotoval na pogreb svojega očeta minister za pošto, brzojav in telefon g. dr. Torbar.

Večina ministrov, ki so ostali še v Belgradu, se je davi s predsednikom vlade gosp. Cvetkovičem odpravila v Kragujevac, kjer so pregledali vse državne ustanove. Zaradi nastopajočih velikonočnih praznikov prihodnje dni ni pričakovati kakršnih važnejših političnih dogodkov. Zaradi praznikov je g. Cvetković odločil na prihodnji teden za jutri sklicano sejo ministrskega sveta.

Velik Chamberlainov govor o Finski, letalskih napadih in zavezniških namenih

London, 19. marca. t. Reuter: Chamberlain je govoril v terek v spodnji zbornici. Izjavil je med drugim:

Finci so ohranili svoje obljube in dosegli spoštovanje vsega sveta, finska vlada si je ohranila oblast nad zemljo, moralo in sposobnost za borbo. Njihova vojska je ostala nedotaknjena, duh naroda ni zlomljen. Ako mi v Angliji kljub vsemu, kar smo storili, nismo mogli rešiti Finske od onega, kar jo je zadelo, smo pa še dalje sposobni pomagati (odobravanje).

Nikdar ne bi Niti trenutek se ne more obdržati trditve, da so se zavezniški v katerem koli pogledu izneverili svojim obvezam. Najmanjšo pravico za tako trditve pa imajo posamezne države, ki se nahajajo daleč od današnjega bojišča.

Chamberlain je nato podal seznam materiala, ki je bil obljubljen finski vladi in potem tudi poslan. Na tem seznamu se nahaja 152 letal, od katerih je bilo 101 odposlan na Finsko. Obljubljenih je bilo 223 topov, poslanih 114, obljubljenih je bilo 279.200 topovskih izstrelkov, poslanih pa 185.000. Vseh 100 obljubljenih Vickersovih topov je bilo odposlanih na Finsko. Obljubljenih je bilo 500 pomorskih min, poslanih pa 400. Obljubljenih je bilo 50.000 ročnih granat, in vse so bile poslane. Obljubljenih je bilo 20.700 letalskih bomb, poslanih pa 15.000.

Maršal Mannerheim je želel pomoč za mesec maj

Chamberlain je nato navajal, kaj se je poslalo v pomoč finskiemu moštvu. Meseca januarja je maršal Mannerheim obvestil našega zastopnika, da ne zahteva pomoči v moštvu, ker ima dovolj

čet za svojo borbo. Pri tej priliki je rekel, da bo srečen, ako bo imel do meseca maja okoli 300.000 oblečenih vojakov. Ta načrt je bil predmet razprave na sestanku vrhovnega vojnega sveta in priprave za ta ekspedicijski korpus so se izvršile v zelo kratkem času v začetku marca, ko je bilo pripravljeno 100.000 vojakov na pot, torej dva meseca prej, kakor je to zahteval Mannerheim. Pri pripravi tega ekspedicijskega korpusa je imelo važno vlogo dejstvo, da ta vojska ne bi mogla priti na Finsko drugače, kakor preko Norveške in Švedske, pa je bilo zato treba zahtevati pristaneke obeh teh držav.

Vemo, da je Nemčija, ko je slišala vesti o pripravah naših čet za prehod preko Švedske in Norveške, zapretila tema dvema državama, da bo v tem primeru intervenirala. Zavedali smo se, da moramo biti pripravljeni, dati pomoč Švedski, če bi bila Švedska zaradi tega napadena s strani Nemčije. Če bi bila Švedska dala pristaneke, bi bil mogoč prehod naših čet. V tem primeru smo sklenili, da se pošlje na Finsko čim večja pomoč. Del te pomoči bi bil potreben Švedski, ostalo pa bi bilo poslano na Finsko, dočim bi bil del pomoči čet potreben za prometno svez. Kakor smo zračnili, bi znašalo število tet čet okoli 100.000 ljudi. Po načrtu bi se te čete pripravile za vojno meseca marca, vse pa bi lahko dosele na kraj potrebe do konca aprila. Vprašanje povečanja tega števila čet bi bilo odvisno od razvoja na bojišču.

Med tem časom pa je finska vlada začetkom meseca marca zahtevala, da se ta odločitev odgodi. Finska poslanika v Parizu in Londonu sta zahtevala poročilo, ali bo mogla Anglija poslati Finski 50.000 vojakov v teku enega meseca. Od-

Dr. Korošec v Dubrovniku

Belgrad, 20. marca. m. Predsednik senata gospod dr. Korošec je včeraj odpotoval v Dubrovnik, kjer bo prebil velikonočne praznike.

Za spolnitev ljubljanske univerze

Belgrad, 20. marca. m. Rektor ljubljanske vseučilišča dr. Slavič, ki se je z vseučiliškim tajnikom Karlom Skrtjem mudil v Belgradu, je bil v zadevah ljubljanskega vseučilišča sprejet pri predsedniku senata dr. Korošcu, gradbenem ministru dr. Kreku, prosvetnem ministru Maksimoviču in predsedniku vlade Cvetkoviču. Spomenico o spolnitvi ljubljanske medicinske fakultete je izročil prosvetnemu ministru Maksimoviču in finančnemu ministru dr. Sutju.

Voščila belgrajskemu nadškofu dr. Ujčiću

Belgrad, 20. marca. m. Včeraj na praznik sv. Jožela je belgrajska duhovščina najlepše čestitala svojemu pastirju, nadškofu dr. Ujčiću k njegovemu godu. Med drugimi so mu čestitali nekdanji njegovi tovariši s teološke fakultete, rektor ljubljanske univerze dr. Slavič ter vseuč. profesorja dr. Odar in dr. Snaj. Čestital mu je tudi apostolski nuncij msgr. Felice.

Za ustavno sodišče

Belgrad, 20. marca. m. Današnja številka Nijevega tednika »Napred« se zavzema za čimprejšnjo ustanovitve ustavnega sodišča, ki ga določa uredba o ustanovitvi banovine Hrvatske, za reševanje vseh spornih vprašanj med banovino Hrvatsko in osrednjo državno oblastjo.

Odobrene licitacije za Slovenijo

Belgrad, 20. marca. m. Gradbeni minister je odobril naslednje licitacije: 1. Licitacijo za nabavo in postavitve telefonskih aparatov, električne ure in dvigal v poslopiju Vseučiliške knjižnice v Ljubljani. Postavitve telefonskih aparatov in montaže ure je prevzela tvrdka Siemens iz Zagreba za 55.574 din, nabavo in postavitve dvigal pa tvrdka Viktor Mohar iz Zagreba za 147.600. din 2. Licitacijo za nabavo in postavitve železobetonskega mosta na km 73 plus 820 na državni cesti št. 17 Maribor—Ptuj—Ormož, čez Pesnico v Zamošane. Delo je prevzel Al. Pretnar iz Ljubljane za 374 tisoč 214 din. 3. Licitacijo za pleskarska dela v palači Vseučiliške knjižnice; delo je prevzel St. Mrak iz Ljubljane za 85.347 din.

Dva brzovlaka Belgrad—Jesenice

Ljubljana, 20. marca. AA. Železniško ravnateljstvo sporoča: Pričenši od jutri 21. marca pa do vključno 27. marca 1940 vozita na progi Belgrad—Jesenice in obratno brzovlaka št. 2 in št. 3 z odhodom iz Belgrada ob 9.02 in prihodom na Jesenice ob 22.15, drugi brzovlak pa z odhodom iz Jesenic ob 7.45 in prihodom v Belgrad ob 20.15. V istem času vozita na progi Zagreb—Sušak in obratno vlaka št. 306 in 301 z odhodom iz Zagreba ob 17.30 in prihodom na Sušak ob 23.50, odnosno z odhodom iz Sušaka ob 6.30 in prihodom v Zagreb ob 12.20.

govorili smo, da so stavljeni že vsi predlogi, ki bi omogočili transport največjega števila čet in pristavili, da smo pripravljene pomnožiti število do najvišje mere po vojnih možnostih. Tudi pri tej priliki ni finska vlada izdala nobenega sklepa do določenega roka. Dasi nismo potem, ko sta Norveška in Švedska odklonili potovanje naših čet na finsko ozemlje, dobili od Finske nobenega apela, so bile pripravljene gotove francoske in angleške ekspedicijske čete, ki bi bile dosele na Finsko še pred datumom, ki ga je določil maršal Mannerheim, samo če bi bili Švedska in Norveška dali dovoljenje za prehod. Ta ekspedicijski korpus je bil zamišljen na najširši bazi, ki jo je mogoče zamisliti brez oklevanja lahko rečem, da niti francoska niti angleška vlada nista videli ničesar nedovoljenega pri tem podjetju (odobravanje), toda kaj na rečem Nemčiji?

Odgovornost pada samo na Nemčijo

Odgovornost za finski primer pada samo na Nemčijo, je rekel Chamberlain, ker je bila varnost Švedske in Norveške zasigurana. Vendar je nevarnost za obe državi postala še večja. Gostiti moramo gotove simpatije napram tema dvema državama tudi v sedanjem položaju. Obe državi smatramo, da sta dovolj zavarovani proti vsem motnjam in da jih ne bo zadel usoda Češkoslovaške in Poljske. Dolžnost mi je pripomniti, da taka doktrina neutrancev počiva na predpostavki, da za malo državo ni ničesar boljšega, kakor da se ne vmešava v vojno, ki jo vodi Nemčija in zavezniški. Toda ta doktrina je osnovana na drugi predpostavki, namreč na tej predpostavki, da malim državam ne more biti indiferentno, ali se bo vojna končala z zmago Nemčije ali zavezničkov. Nič jih ne bo in jih tudi ne more rešiti, razen ako se odločijo braniti se in da korakajo z ostalimi državami, ki so pripravljene braniti se.

Kaj je bilo na Brennerju

Nato je Chamberlain prešel na sestanek, ki se je izvršil med obema diktatorjema na Brennerju. Ta sestanek je seveda dal mnogo prilik, da se o njem govori. Nekateri mislijo, da je na tem sestanku bil tudi govor o novih mirovnih predlogih. Ni znano, ali je to točno ali ne. Samo to vem, da sta se ta dva gentlemena mogla razgovarjati o prilikah, pod katerimi je nemška mima uničila italijansko ladjo. Karkoli pa se bo zgodilo po tem sestanku, mi smo pripravljene pričakovati nove dogodke. Težko se bomo odrekli svojim ciljem, zaradi katerih smo šli v vojno.

So ljudje, ki zahtevajo, da vodimo odločneje politiko. Z odgovornostjo, ki pada na naše rame, se ne moremo in ne smemo spuščati v avanture, ki po našem mnenju nimajo mnogo izgleda za uspeh. Svoje odločitve bomo sklepali glede — kako bi rekel — odločneje politike, po posvetovanju in po dolgem proučevanju položaja na svetu, do tedaj pa bo najboljši način zavarovati si zmago, ta, da si ohranimo našo odločnost in naše edinstvo. (Odobravanje.) Na tej poti so z nami vsi naši državljani iz vsega imperija, naši vdani in iskreni prijatelji Francozi s svojo sijajno vojsko in brezmeznim patriotizmom. (Odobravanje.) Nad vsem tem pa se zavedamo zakaj se borimo, kar tudi vsak pošten državljani na svetu želi, to je, da ustvarimo dolgotrajen mir, ki bo imel v svojem temelju moralo in o katerem je govoril predsednik Roosevelt. (Dolgotrajno odobravanje.) Predsednik vlade je govoril 56 minut.

LJUBLJANA

Bogoslužje velikega tedna

V Trnovem

Pete jutranjice ob 16 v četrtek in petek. Veliki četrtek: sv. maša ob 6, med mašo sveto obhajilo. Zvečer ob 7 rožni venec.

Veliki petek: ob 6 molitve in berila, razkrivanje in češčenje: sv. Križa, sv. maša. Predposvečenega. Popoldan ob 6 do 7 za dekleta, od 7 rožni venec in petje žalostink, od 8 do 9 molitve za žene, od 9 do 10 za moške in fante.

Velika sobota: ob 4.45 blagoslov ognja, velikonočne sveče, branje prerokb, blagoslov krsne vode, okoli 6 sv. maša in obhajilo vernikov. — Popoldan blagoslov jzdi v župni cerkvi ob 3 in po procesiji, drugod kot običajno. Ob 16.30 molitve, nato procesija Vstajenja. Sveče za procesijo se dobe pri cerkveniku.

Velika nedelja: sv. maše kot običajno ob 6, 7, 8, ob 9 slovesna. — Popoldan ob 2 litanije, nato potresna procesija k sv. Jožefu.

V cerkvi Srca Jezusovega

V četrtek in petek popoldne ob 4 cerkvene molitve.

Veliki četrtek: ob 6 zjutraj slovesna sv. maša. Obhajilo vernikov samo pred in med sv. mašo. Po sv. maši prenos Najsvetejšega k stranskemu oltarju.

Na veliki petek se sv. obredi začne zjutraj ob 7. Zvečer ob pol 7 ev. križev pot.

Na veliko soboto se sv. obredi začne zjutraj ob 7. Sv. obhajilo samo med sv. mašo. Popoldne ob treh se bodo blagoslovile velikonočne jestvine.

Velika nedelja: Prva tiha ev. maša bo ob četrtek na 4. Pri tej sv. maši se bo delilo sv. obhajilo. Ob 4 bo slovesno vstajenje s procesijo, ki bo — ob ugodnem vremenu — šla kot navadno po Slomškovi ulici, Kolodvorski ulici, Komenkeve cesti in Vidovdanske cesti. Po vrnitvi v cerkev bo darovanje sveč, zahvalna pesem, blagoslov z Najsvetejšim, nato eveta maša z blagoslovom. Ob pol 8 kratka pridiga in slovesna sv. maša. Popoldne ob 5 pridige ne bo, pač pa bodo ob pol 6 pete litanije z blagoslovom.

Pri sv. Družini v Mostah

Veliki četrtek: ob 6 slovesna sv. maša, skupno sv. obhajilo. Po sv. maši prenesemo sv. Reš. Telo k stranskemu oltarju, nato večernice in razkrivanje oltarjev. Popoldne ob 4 pete jutranjice in hvalnice za veliki petek. Zvečer ob 8—9 pa bomo imeli skupno molitev, predvsem križev pot in petje evharističnih pesmi.

Veliki petek: Ob 6 začetek cerkvenega opravila: petminutno premišljevanje Jezusovega trpljenja, branje dveh prerokb o Jezusu Odrasniku, nato branje pasijona po evangelistu sv. Janezu. Za tem sledi prošnje za Cerkev, krivoverce, razkolnike, Jude in pogane. Za prošnjami sledi razkrivanje in češčenje križa, nakar je maša »prej posvečenih darov« in prenos ev. Reš. Telesa v božji grob. Ob 8 zvečer je sklepna postna pridiga in petje postnih pesmi.

Velika sobota: Ob 6 pred cerkvijo blagoslov ognja in pet kadilnih zrn, petje »Luč Kristusova«, 12 prerokb, blagoslov krsne vode in potem litanije vseh svetnikov. Sledi slovesna ev. maša. Med ev. mašo skupno sv. obhajilo. Popoldne je blagoslov velikonočnih jedil po običajnem redu.

Velikonočna procesija: Ob pol 8 zvečer slovesne jutranjice, nato približno ob 8 procesija, ki bo šla po naslednji poti: iz cerkve po Sušteršičevi ulici, Zaloški cesti, Vodmatski ulici, Pod ježami, Pod viaduktom, Tovarniški, Korosčevi, Bazoviški, Pokopalniški in Ciglarjevi ulici. Prosim posestnike h'š in stanovalce, da okrasijo okna in jih razsvetlijo v čast Jezusu Zveličarju sveta.

KLOBUKI

v najmodernejših barvah in oblikah

BOGATAJ

Ljubljana, Stari trg
Maribor, Gosposka ulica 3
Radovljica - mesto

Nizke cene! Strokovna postrežba!

Pred nakupom si oglejte izložbe!

1 Gospojno društvo kršćanske ljubezni sv. Vincencija Pavelskega bo imelo svoj občni zbor v ponedeljek 1. aprila 1940 ob 4 popoldne v Jozefišču na Poljanski cesti 16. K obilni udeležbi vabi odbor.

1 Voljeno blago za damske pomladne obleke, kakor tudi razne težje evile v vseh modernih barvah dobite v krasni izbiri najceneje pri Goričar Sv. Petra cesta 29.

Boljši oid
lažje delo in večja
spasobnost z pravilno
pomerjenimi odali
od

Zajec

LJUBLJANA
PASAŽA
NEBOTIČNIKA

1 Prepovedano točenje alkoholnih pijač ob vpolitcu vojaških obveznikov na orožne vaje. Zaradi ohranitve miru in reda je strogo prepovedano točenje alkoholnih pijač in vsakršno oddajanje vsem na orožne vaje poklicanim vojaškim obveznikom in njih spremljevalcem bodisi v javnih lokalih ali pri zasebnikih. Alkoholne pijače, ki bi jih nosili v poklicani vojaški obvezniki ali njih spremljevalci, seboj, jim bodo odvzete. Prekrški se navedejo se kaznujejo z denarno kaznijo od 10 do 1000 din ali pa z zaporom od 1 do 20 dni. Prepoved velja še danes, 21. marca ter še posebno opozarjamo na vaje poklicane vojaške obveznike, da od tistega trenutka, ko dobe poziv na orožne vaje, spadajo pod vojaško disciplino.

1 Dr. Rodoscheff n. ordinira do 1. aprila.

1 Za mestne reveže je stalen dobrotnik, ki noče biti imenovan, spet poslal 1.000 din za priboljšek revežem v cukrarni, prav tako je pa g. A. Vovk, trgovec z deželnimi pridelki na Resljevi cesti, poslal 50 nakaznic po 3 kg moke, ki naj jih socialni urad porazdeli najpo-trebnejšim za veliko noč. Kakor o božiču tako tudi sedaj dobrosrčni meščani žele obhajati praznike na ta način, da izkazujejo dobroto revežem in z njimi dele prihe. Naj bi se s to zavestjo pripravljala praznike tudi drugi ter posnemali dobre zgled Družini g. polk. Vidica Oskarja in Vide ter Mare Vidic, Rimska c. 12, sta podarili 100 din namesto venca na krsto ge. Marije Kilar; g. Ivan Jensterle, starešina mitnice na Dolenjski cesti, je poslal 150 din v počaščenje spomina ge. Fani Kurentove, namesto venca na krsto iste gospe so pa poslali tudi g. Oton Trinker, Gledališka ulica 3, 120 din, družina Bajuk, Tyrševa c. 62, 200 din, in ga. Ivanka Vodnik, Kolodvorska ul. 54, spet 200 din, a mestna vrtinaria je v znamenje vseh teh odkupnin od razkošja pri pogrebihi položila na krsti preproste vence. Mestno poglavstvo izreka vsem dobrotnikom najtoplejšo zahvalo tudi v imenu podpiranik.

1 Tvrda Modni magazin, Prešernova 5, Vam nudi veliko izbiro damskega perila, svilenih nogavic, modskih sraj in kravat po ugodnih cenah.

1 Popisovanje otrok zaradi zaštite je že v glavnem končano, vendar pa še vedno manjka kakih 1500 popisnih list, kakršnih je bilo 10.000 razposlanih že meseca decembra. Mestni odsek

za zaščito otrok domneva, da imajo te pole le oni starši, ki ne reflektirajo na pomoč oblasti ob morebitni evakuaciji, vendar pa morajo tudi ti vrniti pole vsaj do 1. aprila v sobi 37 v I. nadstropju nad trgovino elektrarne na Mestnem trgu 2, sicer zaščitni urad teh otrok sploh ne bo imel v evidenci glede javne ali zasebne izselitve. Kdor je pa polo izgubil ali založil, lahko dobí drugo je prej navedeni sobi.

1 Izvrstno Wögerer-jevo šunko si nabavite pri Fr. Kham, Kongresni trg 8.

1 Podpornemu društvu za gluho mladiño je darovala ga. Ana Hamperl iz Ljubljane v počastitev spomina blagopokojne ge. Marije Demšić iz Velenja din 100, ga. Mali Strupanova iz Ljubljane pa za velikonočni priboljšek otrokom v gluhošolnici din 50. Blagima dobrotnicama iskrena hvala!

1 Želite naravno, zdravo vino? Potrudite se v Gradišče 10 — Sotelske.

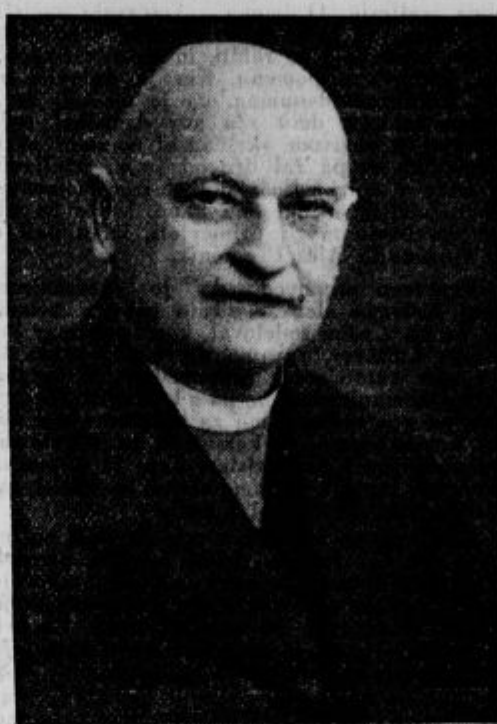
1 Poglavje o gramoznih jamah. Pod tem naslovom smo pred kratkim čitali pritožbo proti odpiranju novih gramoznic, češ naj bi mestna občina

nikakor ne smela dajati dovoljenj, ker s tem oškoduje tudi samo sebe pri dohodkih trošarine. Resnica je, da to škodo mestna blagajna občuti, vendar pa mestno poglavstvo ne more preprečiti odkopa gramozna na ozemlju, ki je z regulacnim načrtom določen kot gradbeni okoliš, ker je odkop dovolila nadrejena oblast in izdala tudi smernice, kako naj mestno poglavstvo izdaja gradbena dovoljenja.

— Pri ljudeh, ki jih pogosto nadleguje zapeka, vsled česar imajo vrenje v želodcu in črevih, pospešuje se temeljito čiščenje celokupnih prebavil s čašo naravne »Franz-Josefove« grenke vode. zaužit zjutraj na tešče. Z uporabo »Franz-Josefove« grenke vode se naglo odstranja belina z jezika, ki se nakopiči vsled zapeke, obenem se pa doseže tudi boljši tek. Reg. po min. soc. pol. in a. zdr. S-br. 15.485. 25. V. 35.

MARIBOR

Stolni kanonik Rud. Janežič - 70 letnik

»Starost je krona časti, ki se pridobi na potu pravičnosti. Ta pregovor svetega pisma (Preg. 16,31.) velja v polni meri jubilant, gospodu stolnemu kanoniku Rudolfu Janežiču, ki je obhajal večeraj 20. marca 1940 sedemdesetletnico rojstva. Celo njegovo življenje je bilo zgledno in vzorno, saj je mož tihe in vztrajne pobožnosti, vnet častilec presvete Eucharistije in nebeške Matere Marije, mož skrbnega dela v epovednici in pisarni in povsod, kamor ga je po volji predstojnikov poklicala božja Previdnost, poleg tega pa skromen in ponižen, ki

odklanja svetno in išče le božjo čast. V starosti 70 let opravlja svojo službo čil in mladoen kakor v dobi najboljših let.

Gospod kanonik se je rodil dne 20. marca 1870 pri Sv. Miklavžu pri Ormožu, gimnazijo je z odliko dovršil v Mariboru, v duhovnika je bil posvečen po tretjem letu bogoslovne študija dne 25. julija 1894. V dušnem pastirstvu je kot kaplan deloval od avgusta 1895 do oktobra 1897 v St. Ilju v Slov. goricah in nato do 19. maja 1901, ko je nastopil težavno in odgovorno službo spirituala v mariborskem bogoslovju, ki jo je vzgledno opravljal do 1. decembra 1915. S tem dnem je bil imenovan za ravnatelja duhovnega semenišča. V tej službi, ki je bila zlasti ob svetovni vojni silno težavna, ker je manjkalo živčevja in je vojaštvo zasedlo nad polovico semeniških prostorov, je ostal do konca avgusta 1926, ko se je za stalno preselil v stolni kapitelj. Njegovi predstojniki so cenili njegove zasluge, zato je bil dne 20. maja 1905 imenovan za duhovnega in dne 1. decembra 1915 za konzistorijalnega svetovalca ter stolnega kanonika s službo škofijskega penitencijarja. Kot naddekan posluje v naddekaniji Maribor des. br. in v Mežici dolini.

Gospod kanonik je kot bogoslovni spiritual in ravnatelj skozi četrto stoletja vzgojeval duhovniški naraščaj, polovica sedaj živčih lavantinskih duhovnikov je njegovih učencev. Bil jim je dober učitelj z lastnim vzgledom pobožnosti in gorečnosti, a tudi skrbni vzgojitelj z očetovskimi opomini in nasveti. Bog Vas, gospod kanonik, ohrani zdravega in krepkega do skrajnih meij življenja in Vam nekoč bogato poplačaj Vaš trud in Vaša dobra dela!

LINOLEJ

voščeno platno, preproge, zavese, odeje kupite najceneje pri »Obnova«, F. Novak, Jurčičeva ulica 6 — Maribor.

OBLEKE

moške in otroške solidno pri „LAMA“, Maribor

Drugi nemški letalski napad na pristanišče Scapa Flow

Nemci o napadu na Sylt

Berlin, 20. marca. f. DNB: Danes zvečer so nemška letala v drugič izvršila napad na Scapa Flow. Vrgla so številne bombe na angleško vojno brodogradnjo, ki je spremljala trgovske ladje in razdejala eno križarko in en rušilec. Od trgovskih ladij, ki so jih nemška letala razglašila, jih je bilo nekaj potopljenih, druge pa težko poškodovane.

Berlin, 20. marca. AA. DNB: V zvezi z nočnimi napadi Angležev na otok Sylt se zve do z merodajne strani še sledeče podrobnosti: Napadi so bili izvršeni posamično ali pa v manjših enotah, in sicer je bilo skupno 15 do 20 letal. Nemška protiletalska obramba je takoj z uspehom posredovala in preprečila Angle-

žem, da bi dosegli kak vojaško pomemben uspeh in so vse bombe padle v morje, le manjši del je padel na naseljeno zemljišče. Zadata je bila neka koč, ki se je vnela, toda ogenj so hitro pogasili. Razen tega so bile od koscev bombe ranjene tri osebe, in sicer lažje. Sicer pa ni bil nihče ubit, niti ni bila povzročena nobena večja gmočna škoda. Zato so neosnovane vesti angleškega radia, ki so govorile o veliki škodi na nemškem letalskem oporišču. Prav tako so neresnične vesti o škodi v skladiščih streliva in o drugih požarih. Angleži priznavajo izgubo samo enega letala, v resnici so pa izgubili tri.

Radikalna stranka za Daladiera

Pariz, 20. marca. AA. Havas: Parlamentarna skupina demokratske zveze, ki šteje 309 članov in v kateri je tudi radikalno-socialistična stranka, je imela danes pod predsedstvom Chicherija sestanek v Bourbonski palači in izglasovala sledečo resolucijo:

»Senatorji in poslanci radikalne stranke kot celota brez omejitve izražajo kot patriotje in demokratije svojo hvaležnost Daladijeru, ki je že štiri leta minister narodne obrambe in dve leti ministrske predsednik in je z oddolnostjo, ki ni nikdar popuščala, ponovno zbral moralne in gmočne sile države, v naprej vedo, da grozi nevarnost od zunaj. Prav tako mu izražamo priznanje, da ni ničesar opustil, da bi do vrhunce dvignil moč Francije, in da je to moč zmeraj najboljšje uporabljal. Poslanci in senatorji goje vanj zaupanje, katero danes v največji meri zasluži in zahtevajo, da se vse ljudstvo obvesti o skupščinskih debati, ki je bila na tajni seji. Poslanci in senatorji trdijo, da vse preveča ista skrb, da se postavijo proti zunanji nevarnosti in vseh oblikah, in sicer s svojim edinstvom, da popolnoma zmagaajo, kajti to je neobhodni pogoj za mir, katerega si žele vsi svobodni ljudje vsega sveta.« — Dva poslancata sta nato povzela besedo in ponovno izrazila svoje zaupanje v predsednika Daladijera. Daladier se je zahvalil vsem za njihov dokaz simpatij in vernosti in je izjavil, da je odklonil ponudbo predsednika republike, da ponovno sestavi vlado, samo zato, da bi na ta način ostal zvest parlamentarni tradiciji.

Belgrad, 20. marca. m. Na predlog trgovskega ministra je ministrski svet izdal uredbu o prepovedi vseh izdajanj dovoljenj za ustanavljanje veleblagovnic (trgovskih hiš) do 31. decembra 1940.

Reynaud se bo odločil jutri

Pariz, 20. marca. AA. Havas: Mandator P. Reynaud je po običaju obiskal predsednika senata, predsednika skupščine in predsednika vlade Daladijera. Posveti se bodo začeli po večerji. Ko je Reynaud zapuščal Elizejsko palačo, je rekel: »Upam, da bom dal končni odgovor predsedniku republike Lebrunu jutri zjutraj.«

Razgovori med Italijo in Sovjeti?

London, 20. marca. Reuter: Sovjetski poslanik v Berlinu Skvarčev je z letalom odpo-toval v Moskvo z važnim sporočilom Hitlerja, ki se tiče po vsej priliki rezultata razgovora z Mussolinijem na bremski postaji. London-ski politični krogi menijo, da je ta razgovor prinesel ugodne rezultate za Nemčijo, ki dela na sporazumu med Italijo in sovjetsko vlado. Baje so v Moskvi pripravljali začeti tozadevne razgovore že v kratkem.

Zveze severnih držav ne bo

Oslo, 20. marca. Norveški politični krogi so mnenja, da zaradi nasprotujočega stališča Sovjetske unije do zamišljene obrambne zveze med Finsko, Švedsko in Norveško te zveze ne bo prišlo. Finska bi bila, ako bi se ta zveza ustanovila, od Moskve ogrožena, ne da bi ji mogel kdo pomagati. Zato smatrajo, da je narčrt take zveze padel v vodo.

Hore Belisha odstopil kot predsednik svojega kluba

London, 20. marca. AA. Reuter: V zvezi z odstopom Hoara Belisha s predsedstva parlamentarnega kluba nacionalnih liberalcev se

zvedo sledeče podrobnosti: Hoare Belisha je na današnji seji kluba nacionalnih liberalcev izjavil, da ne želi več biti predsednik kluba zaradi tega, ker mu je potrebna širša svoboda za podpiranje vlade pri potrditvi vojne. Na seji je bil sprejet njegov odstop z obžalovanjem in na predlog sira Johna Simona so se mu zahvalili za vse, kar je dosedaj storil kot predsednik kluba v času, odkar so nacionalni liberalci zastopani v vladi.

Indci proti Angliji

Delhi, 20. marca. Na zborovanju indskega nacionalnega kongresa je proti Gandhiju, ki ne smatra še izpolnjenih vseh pogojev za prelom z Anglijo, bila z ogromno večino sprejeta resolucija, da se proglasi civilna nepokornost nasproti angleškimi oblastem in da se zahteva popolna neodvisnost Indije. Predlog je stavil predsednik stranke Lavalahar Nehru, ki vodi levico in ima dobre zveze z Moskvo.

Slavnostno zborovanje »Slovenskega juga«

Belgrad, 20. marca. AA. Zvečer je bilo v veliki dvorani Slovenskega juga manifestacijsko zborovanje »Slovenskega juga«, na katerem so bili delegati iz vse države. Okoli 1200 članov društva se je zborovanju udeležilo. Navzoči so bili tudi bivši ministri Cvrkič, Rajaković, Miljuš, Pantič, Altiparmaković, Čejović in odborniki JRZ za mesto Belgrad. Zborovanje je odprl predsednik Slovenskega juga Milič, nato pa je govoril Cenkič o ciljih in delu društva. Med njegovim govorom je vstopil v dvorano predsednik vlade Cvetković, čigar prihod so vsi navdušeno pozdravili. Nato so zapeli državno himno. Za govori funkcionarjev je predsednik vlade Cvetković povzel besedo in se bavil z delovanjem »Slovenskega juga« pred vojno in sedaj ter dal navodila za nadaljnje delo. Njegov govor so vsi navdušeno pozdravljali in odobraval. Ob vzklikih in ovacijah kralju Petru, knezu namestniku Pavlu, predsedniku vlade Cvetkoviću in Jugoslaviji se je zborovanje v redu in miru zaključilo.

Belgrajske novice

Belgrad, 20. marca. m. Proračunski odbor belgrajske občine je pregledal podpredstvom župana Djuričiča predloženi proračun za prihodnje proračunsko leto ter ga je od 409 milijonov din dvignil na 424.528.000 din. Proračun bo sprejet na seji občinskega sveta, ki bo v petek.

Belgrad, 20. marca. AA. Ministrski svet je na predlog ministra za trgovino in industrijo podpisal uredbu o prepovedi izdajanja dovoljenj za velika skladišča do 31. decembra 1940.

Belgrad, 20. marca. AA. Davčni oddelek finančnega ministrstva opozarja vse zainteresirane osebe, da se bodo prošnje za odpis davka po uredbi o odpisu davčnih zaostankov do konca leta 1937 sprejemale zaključno do 23. marca 1940. Posebej poudarjajo, da kasnejši prošnji ne bodo sprejemali.

Belgrad, 20. marca. m. V Belgradu je umrl znani vseučiliški profesor dr. Mileta Novaković in je bil danes pokopan na novem pokopališču.

KULTURNI OBZORNIK

Dr. A. Gosar: Socialni nauk Cerkve

Nauke papeških socialnih okrožnic sprejemajo počasi in neopazno tudi ljudje, kiniso katoličani in ne priznavajo cerkvene oblasti v teh vprašanjih. Tako postajajo katoliška socialna načela polagoma skupna last kulture človeštva. Postajajo sestavni del tistega idejnega zaklada, ki človeštvo po njem uravnava svoje socialne odnose. Da bi vsem, tudi preprostim ljudem, ki jih ta vprašanja zanimajo, katoliški socialni nauk približali, moramo imeti poljudno in pregledno izdajo težkih papeških okrožnic z razlago. Francozi tako delo že imajo. Pri nas je to vrzel izpolnila Mohorjeva družba z Gosarjevo knjigo: *Socialni nauk Cerkve po besedah papeških okrožnic*. V njej je priznani sociolog zbral in sistematično uredil ves socialni nauk Cerkve, kakor je v okrožnicah *Rerum novarum*, *Quadragesimo anno* in *Divini Redemptoris*. Navaja pa po potrebi tudi druge okrožnice in izjave papežev. Da bi bile razumljivejše, je okrožnice zelo razdrobil. Tako je prvotno besedilo, ki je zelo zgoščeno in težko razumljivo za neukega bralca, postalo dokaj umljivo, tako da ga pisatelj razen v nekaterih težjih vprašanjih ni treba veliko pojasnjevati.

Ves krščanski socialni nauk je univ. prof. dr. Gosar zajel v šestih poglavjih. Najprej ugotavlja, da ima Cerkve pravico in dolžnost soditi o socialnem vprašanju, ker je tudi važno pravno vprašanje. Cerkve ne sodi o tehnični stvari, pač pa uči in zahteva, da v vsem družabnem življenju vladajo pravna načela, ki so edina in najgloblja podlaga za dobro in povsem zadovoljivo rešitev tega težkega vprašanja. Cerkve je vedno pomagala to vprašanje reševati, kar izpričuje vsa njena zgodovina od prvih vekov do danes. Leonovo okrožnico *Rerum novarum* pa moremo po pravici imenovati »Magna Charta« novega in pravičnejšega družabnega reda. V II. poglavju govori o nastanku, vzrokih, važnosti in strašnih posledicah, ki jih je rodil krivičen družabni red. Važno je III. poglavje, ki v njem obravnava načelne misli krščanstva o smislu življenja, dela, ubostva, o pravih človeka in družbe. Pokaže nam, da Cerkve gleda stvarno in realistično na človekovo usodo na zemlji, ga odvraca od pretiranih nad in varuje nepotrebnih prevar in razočaranj. Tako gledanje nas varuje, da ne tratimo zastoj svojih sil, marveč si v mejah dejanskih možnosti uredimo

svoje življenje, kolikor se da zadovoljivo in človeško. Obširno govori v IV. poglavju o poglavitnih socialnih problemih naše dobe (lastnina, dohodki, delo in kapital, mezdnarazmerje, organizacija gospodarstva, zaščita delavstva). V naslednjem poglavju pokaže, da kakšen način bo mogoče po katoliškem nauku doseči popolno obnovo družabnega reda. V zadnjem poglavju prinaša kritiko in obsodbo socializma in komunizma.

V razlagi hodi ponekod pisatelj svojo pot. Tako pravi, da se nekateri katoličani v neobveznih določbah in nasvetih papežev zato drže bolj črke, ker ne upajo prevzeti nase odgovornosti za posledice in jih rajši prevale na Cerkve. Ta trditve ni povsem pravična, ker večina katoličanov sprejema tudi take odločbe s sinovsko vdanostjo in spoštovanjem, ne pa iz strahu pred odgovornostjo. Glede na korporacijsko ureditev družbe zahteva, da je treba javnopravno kot korporacije organizirati že posamezna večja industrijska in podobna podjetja. O imenu »krščanski socializem« misli, da bi se vzlic obsodbi v *Quadragesimo anno* dalo še rabiti, in sicer v drugem, katoliškem pomenu. Ker je pa raba izraza socializem dvoumna, ga je pisatelj že v svojem velikem delu »Za nov družabni red« zamenjal z nazivom »krščanski socialni aktivizem«, ki se pa žal drugod še ni uveljavil. Ko izide v zbirki Naša pot obširen komentar k okrožnici *Quadragesimo anno*, ki je že naznanjen, bomo mogli primerjati, kako sodi o teh vprašanjih Aleš Useničnik.

Papežev prepoved, da je »komunizem nekaj bistveno slabega, zato prav v nobeni reči ne bo z njim sodeloval, komur je mar krščanske kulture«, razume dr. Gosar tako, da je s tem katoličanom prepovedano le sodelovanje s komunizmom, ne pa s komunisti. Teoretično pa gre vedno samo za sodelovanje z nosilci komunizma — s komunisti in skupinami (organizacijami) komunistov. Zato je dejansko nevzdržno ter utegne nepoučene le motiti ter narediti med katoličani zmedo.

Ne glede na to, bodo s pridom segli po tej knjigi vsi, ki hočejo dobiti izčrpen pregled cerkvenega socialnega nauka. Knjigo odkljuje lahek, jasev in preprost jezik. Vzeli naj bi jo v roke zlasti tisti, ki socialni nauk Cerkve omalovažujejo, da bi spoznali, kako zametajo nekaj, česar večina niti ne pozna. V.S.

Francesco Cilea:

Ljubljanska Opera: Adriana Lecouvreur

Morda ni nobena glasbena umetnina toliko odvisna od muhaste usode kot ravno opera. Čisto brezpomembne zunanje okoliščine pripomorejo kakemu, sicer ne ravno prvostopnemu opernemu delu do svetovnih uspehov, dočim tonaže druga, sama po sebi morda boljše dela, v pozabo. Tako je tudi opera »Adriana Lecouvreur« široki javnosti neznana; pa tudi njen avtor Francesco Cilea po svojem slovesu ne spada med vrhove opernega ustvarjanja. Saj ne dobimo ne avtorja ne njegovega dela v glasbenih leksikonih, ki gredo sicer v podrobnosti, pa tudi ne v opernih priročnikih, ki naštevajo preko tisoč najbolj znanih oper. Vendar je sobotna premiera v ljubljanski operi dokazala, da lahko postavimo to delo po njegovi pomembnosti, če že ne v prvo vrsto, pa vsaj na boljše mesto kot ga je do sedaj zavzemalo v vrsti drugih opernih del.

Libreto za to opero je po istoimenski igri E. Scribeja in E. Legouveja priredil A. Colautti. Dejanje samo je, kot v Scribejevih dramah sploh, polno naglih zapletov, zanimivih, pa tudi presenetljivih razpletov, na videz lahkih, za prizadete pa nad vse tragičnih. Zahrbnost, nevoščljivost, ljubosumnost in druge spletke, ki so bile v 18. stoletju v navadi na dvorih in med plemstvom, pridejo v dejanju do polne veljave in končno tudi slavijo zmagovalne nad čisto ljubezni. Kot je giblivo dejanje samo, ki bi lahko služilo za snov kakemu Mozartovi operi, tako tudi glasbi ne bi prisodili, da je pisana po letu 1900. Prozorna, gladko tekoča je, polna ljubeznih melodij, domislekov. Sredstvo, ki so preračunana na zunanji učinek, se po možnosti izogibljive; zato pa tudi pridejo krepkejši podčrtani viški toliko bolj do veljave. Pevski del je pisan umerjeno in za izvajalce hvaležno.

Izvedba v ljubljanski operi je dosegla vsestranski uspeh. Srečno je bila izbrana nosilka glavne vloge K. Vidalijska. Igralsko kot glasovno je bila enako dobra v prvih početkih plahe ljubezni kot v neizprosnih borbi s svojo

močno tekmo; prepričala je, ko je zmagovala, vzbujala sočutje, ko je sirta in poražena doživela konec svojih sanj. Saškega grofa Mavricija je igral Franci, ki mu dramatično razgibane vloge očividno zelo dobro ležijo. V igri se je spretno izmikal zankam, ki mu jih nastavljajo zahrbiti spletakarji; melodijozni pevski del mu je pa dal dovolj prilike, da je osredotočil pažnjo na izrazno lepoto glasu. Odlična je bila Kogejeva kot princesa Bouillonka. Kot žena, ki pa zakonske zvestobe ne vzame preveč natanko, kot zahrbita intrigantka, ki zmaguje in doživlja poraze, kot ljubosumna tekma, ki se ne straši niti najskrajnejših sredstev v dosego svojega namena, je pokazala toliko vrsto izraznih sredstev, da naš je igralsko kot pevsko popolnoma zadovoljila. Odlična partnerja sta bila Zupan kot princ Bouillonki in Banovec kot Abbe de Chazeuil, ki jima pa njun stan služi samo kot krinka, da lažje zakrijeta svojo notranjo pokvarjenost in zlobo. Manjše vloge so posrečeno rešili Jančko, Lupša, Rus, Poličeva in Španova. Tudi zbor in plesalci, ki pa ne pridejo veliko do besede, so bili na mestu.

Orkester je bil pomnožen in je izredno čisto zvenel. Zdi se, da mu tako, skoraj bi rekli komorno muziciranje bolj leži kot hrupno instrumentirana dela. Na nekaterih mestih je vseeno nekoliko dušil pevce, zlasti Vidalijsko. Kapelnik Neffat je kot dirigent pripravil poslušalcem užitek, kot smo ga le redko doležni.

Tudi režiser Ciril Debevec je opravil veliko delo. Že zdaj lahko ugotovimo, da je prišel čas, ko je »tudi površnem očesu postala očita stilski razlika v podajanju različnih opernih slogov« in to »ne samo v zunanji izraznih sredstvih, ampak v osnovici«. — Skratka: skupnemu naporu vseh sodelujočih se je posrečilo postaviti na oder odlično delo, ki bo brez dvoma tudi pri poslušalcih našlo na prijazen sprejem. M. T.

dr. VaVo.

Javni produkciji Glasbene akademije

Prva javna produkcija Glasbene akademije je imela po sestavi sporeda značaj zaključnega orkestralnega koncerta s sodelovanjem solistov, pianistke Loger Edite in violinista Burgerja Kajetana. Loger Edita (šola prof. Janka Ravnika) je dovršeno zaigrala Mozartov klavirski koncert v c-molu št. 24. s presunljivo izdelanim tehničnim znanjem; v enaki meri pa je z delikatnim muziciranjem, kot ga zahteva klasična glasba, pokazala svoj izraziti glasbeni talent. Prav tako se je z izglajeno tehniko in močnim, čustvenim razgibanjem glasbenim oblikovanjem prepričevalno uveljavil daroviti violinist Burger Kajetan (šola prof. Jana Šlaisa) v romantičnem Bruckovem violinskem koncertu v g-molu (op. 26). Oba solista je spremljal orkester slušateljev Glasbene akademije (pomnožen z nekaj člani opernega orkestra) pod vodstvom Hubada Samota (šola hon. prof. Danila Svare), ki je že v omenjenih skladbah, posebej pa še v sledeči Beethovenovi VIII. simfoniji dokazal detajlno obvladovanje orkestra in močno, mnogo obetajočo muzikalno silo. Orkester slušateljev GA je dosegel prav lep uspeh, kljub temu da je šele v začetku razvoja; priznanja vredna je svežost in vestno prizadevanje vseh soigralcev. Škoda, da je bilo prav v tej panogi toliko zamujenega v vseh dolgih letih obstoja drž. konservatorija, in to vsled pomanjkanja sistematične orkestralne vzgoje. — Ta produkcija dela vsa čast Glasb. akademiji in profesorjem Ravniku, Šlaisu, Švari. Ob tej priložnosti, ko še vedno ni dokončno urejena GA, se mi zdi potrebno poudariti ogromno pedagoško delo prof. Ravnika in Šlaisa, ki je bilo v zadnjih dveh desetletjih pač med vsemi najvidnejšimi in tudi po uspehih najplodovitejšimi. Na drugi produkciji so poleg treh slušateljev

GA, violinista Gregorja Jurija (šola prof. Šlaisa), pianistke Ogrin Ksenije (šola prof. Janka Ravnika) in sopranistke Zupanič Lilijane (šola rav. Betetta) nastopili še gojenci Srednje glasbene šole: iz pevskega oddelka Lipušček Janez (šola hon. prof. Wistinghausnove), Tiran Marija, Zupanič Lilijana, Sladoljev-Jolič Anton (šola rav. Betetta), poleg tega klarinetist Gunsek Mihael (šola hon. prof. Launa) in hornisti Zupanič Jože, Pokorn Viktor, Ramovš Primož (šola hon. prof. Moravca). Vsi nastopajoči so pokazali lep napredek, marsikateri med njimi že prav visoko stopnjo glasbene vzgoje, razvidna pa je bilo pri vseh tudi vestnost in skrbno prizadevanje njih profesorjev.

Predavanje prof. dr. Dolence o prisegi na našem jugu. V soboto, dne 16. t. m. je predaval v okviru društva »Pravnik« društveni predsednik vseuč. prof. dr. Metod Dolenc o temi »Prisega na našem jugu«. Predavanje je bilo pretežno pravnozgodovinskega značaja; vendar je g. predavatelj na pravnozgodovinske temelje navezal tudi nekaj misli v zvezi z našo moderno zakonodajo glede prisage na sodišču.

Jedro predavanja je tvoril zgodovinski pregled prisag na jugoslovanskem ozemlju s posebnim ozirom na Slovence, od leta 580. (ko nam je ohranjeno prvo poročilo o prisegi obrske bajana cesarju Tiberiju) naprej do novejših časov. Pri tem pregledu je prof. Dolenc pokazal na postopno umikanje starih običajev novemu pojmu prisage. Ta razvoj se je kazal v dveh pogledih: prvič so se vedno bolj umikali poganski elementi, drugič pa je zamisel tudi institut priseljnih pomagačev, ki samo potrjujejo verodostojnost glavnega prisežnika. Tako se je pojem prisage v ljudstvu bližal današnjemu pojmovanju: priseganju o stvarih, ki jih prisežnik zatrjuje iz lastne vednosti. Pri tem je pa prisega

Žepni telefon brez žice

Velepombna iznajdba - Presenečenje za svetovno razstavo v Rimu

Iz Rima poročajo 12. marca: Če bi ne bil pred nekaj tedni neki ameriški milijonar razpisal nagrado 50.000 dolarjev za iznajdbo telefona, ki ga je moči nositi v žepu in ki človek z njim lahko vsak čas in povsod govori z vsakomur, ki ima telefon, bi bila rimska svetovna razstava zares presenečena z velepomembno iznajdbo. Toda tak telefon je že iznajden. Ne v Ameriki, pač pa v Italiji. Iznašel ga je Mastini, ki je prejel za svoj avtomatični radijski telefon že Marconijevo nagrado in ima tudi ameriški patent zanj. Sindikat italijanskih iznajditeljev pa je hotel varovati skrivnost malega čudežnega aparata do svetovne razstave, da bi potem obiskovalcem razstave stisnil v roke ta aparat kot presenečenje. A zdaj so bili primorani Američanom sporočiti, da se nič več ne izplača, da bi si kdo belil glavo z iznajdbo že iznajdenega žepnega telefona.

Malo te skrivnosti je torej že šlo v svet. Kakor je slišati, je radijski telefon, kot že ime pove, radijski aparat in telefon. Ker je majhen radijski aparat hkratu oddajnik in sprejemnik, ne zastavlja ta Mastinijeva iznajdba tehnične mu pojmovanju naše dobe navidezno nobenih težkoč, celo čudno se zadi človeku, kako da ta praktični telefon ni bil že zdavnaj iznajden. Iznajditelj je moral razrešiti izredno nalogo,

da je nadomestil številčni sestav telefona s prav tako zanesljivim brezžičnim sestavom. Z radijskim telefonom pa seveda ne moreš kar iz žepa ven z obračanjem številke poklicati gosпода ali gosпо A. in B. Zatorej je bilo treba brez žice napraviti tako, da je »klicem« z ene strani, nastal odzivni znak na drugi strani, in sicer le na tem in tem aparatu. Tudi je bilo treba preprečiti, da bi se pogovor ne slišal še kje drugje. Kako je Mastini obvladal te naloge, pa še ne izdajo, dasi se mu je vse to posrečilo, pa saj je bil tudi nagrajen za to svojo iznajdbo!

Za zdaj se Mastini trudi še s tem, da bi svoj aparat tako zmanjšal, da bi šel res v žep. Lahko ga boš imel kar čez ramo kakor fotografski aparat, na vsak način hoče Mastini doseči, da ne bo tehtal več kot pol kilograma. A vse to so zunanji problemi, ki bodo do svetovne razstave vsi razrešeni. In na rimski svetovni razstavi l. 1941 se bo človek mogel telefonsko pogovarjati s hotelskih vež ali s promenade med Konstantinovim slavolokom in Cirkusom Maksimom, ali sploh odkod drugod iz večnega mesta ob Tiberi, s stola ali s prehoda, s svojci ali s prijatelji v vse dele sveta ali — kdo pa ve? — nemara celo z admiralom Byrdom ob južnem tečaju.

† Prof. Karlu Kleslichu v spomin!

Kogar bogovi ljubijo, umrje mlad...

da že po prvih stopinjah Ti je omahnil koraki Koga ne bi pretresla Tvoja smrt!

Vedno si bil odličen dijak, med najboljšimi v razredu, a ne eden izmed tistih, ki jim je znanje, v šoli nabrano, mrtev kapital. Na univerzi v Ljubljani si se strokovno visoko usposobil, v zadnjem času pa se pripravljali na nadaljevanje študija v inozemstvu, na promocijo in na univerzitetno kariero. Po svojih izrednih sposobnostih in svojem nastopu si bil kakor ustvarjen za to. Usoda Ti je določila drugačno pot. Kruta bolezen Ti je trgala iz rok načrt za načrtom: vsako intenzivno duševno delo Ti je bilo onemogočeno, vzgoja v razredu otežena do skrajnosti, a izgledi v srečno bodočnost skaljeni.

ŠPORT

Na velikonočno nedeljo bomo gledali Concordio

Ligaški ples bo kmalu končan. Klubi si s poslednjimi močmi utirajo pot k sodelovanju v ožjem državnem prvenstvu, ki se prične takoj po zaključku Hrvatsko-slovenske lige. Naš ligaš ni žel ravno najlepšega žita. Marsikateri neuspeh gre tudi na njihov račun, nekaj je pa tudi kriva nesrečna

smola, ki jih je stalno spremljala. Čas bi že bil, da se konča s to staro tradicijo in se z zmago nad Concordio umaknejo sramotnemu zadnjemu mestu, katerega nikakor ne zaslužimo.

Nedeljski ples Concordia je dovolj znano moštvo, saj si je v letošnjih zmaganih nad Haškom in Hajdukom svoj renome tudi zaslužila. V Ljubljano pride po točke, ki so ji neobhodno potrebne za tretje mesto in s tem sodelovanje v ožjem državnem prvenstvu. Concordia se prav dobro zaveda resnosti tega srečanja in se je temu primer-no tudi pripravila.

Tek čez drn in strn

Cross-country tek za posameznike in moštva priredi SK Planina dne 7. aprila t. l. na stadionu ob Tyrševi cesti v Ljubljani. Pričetek ob 10.30 dopoldne. Dolžina proge za seniorje znaša 5 km, za juniorje C 2.50 km in juniorje B 1.25 km. — Proga teče po obronkih arene stadiona, zavije po pobočju v areno, teče deloma po tekalšču, nato se pri glavnem dohodu v areno zopet dvigne in istega po diagonalni prečki, se nadaljuje po obronkih arene stadiona in zaključuje krog v dolžini 625 metrov. Seniorji tečejo osem krogov, juniorji C štiri kroge, juniorji B dva kroga. — Moštvo kluba, ki želi nastopiti na tem cross-countryju, mora šteti najmanj 6 atletov brez ozira na to, koliko jih teče v eni ali drugi kategoriji. Skozi cilj mora teči šest tekačev kluba, sicer se ocenjujejo le kot posamezniki. Na prvo mesto se plasira ono moštvo, ki je doseglo z 6 atletov v vseh kategorijah skupaj najmanjše število točk. — Pravico starta imajo vsi verificirani in neverificirani atleti klubov, članov SAZ v Ljubljani. — Tekmuje se po pravilih in pravilnikih AZKJ. — Prijave je poslati najkasneje do 5. IV. t. l. do 12. ure na naslov: Fr. Jeglič, Ljubljana, Kongresni trg 2. Prijavnina znaša za osebo 4 din, za moštvo 20 din. — Posebnih nagrad ni.

Gradjanski : Ferencvaros 5:1 (2:1)

V Zagrebu je Gradjanski premagal madžarski klub Ferencvaros iz Budimpešte. Tekmi je prisostvovalo nad 5000 gledalcev. Tehnično so bili Madžari boljši, toda zmaga Zagrebčanov je bila popolnoma zaslužena, ker so bili v odlični formi.

Turni smučarski tečaj SPD bo od 30. marca do 7. aprila t. l. Zbirališče bo v soboto, 30. t. m., v Mojstrani v hotelu Triglav. V nedeljo krenejo tečajniki skozi Krmo v Staničevo kočo, dalje na Kredarico, preko Hribarje v dolino Triglavskih jezer, na Komno, na Vogel, na Črno prst in v nedeljo, dne 7. aprila, se vrnejo iz Bohinjske Bistrice nazaj domov. Izleta preko Triglavskega pogorja se morejo udeležiti le povsem izvežbani smučarji, ki morajo imeti s seboj vso potrebno opremo: smuči, kože za smuči, zelene načrtke, mazilo proti sončnim opeklinam, toplo perilo in okrepila za med potjo. Za prehrano in prenočišče v kočah SPD bo preskrbljeno. Interesente naj se prijavi najkasneje do 23. t. m. v društveni pisarni SPD v Ljubljani na Aleksandrovi cesti 4-I.

Zahtevajte povsod naš list!